

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ: RDG61T0021
โครงการ: การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
นักวิจัย: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยรัตน์ จุสปาโล
Email: chairat.jus@hotmail.com
ระยะเวลาโครงการ: 1 ปี (ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2560 – 31 พฤศจิกายน 2561)

การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลางานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา 2) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา 3) เพื่อพัฒนาต้นแบบการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โครงการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การสำรวจ สัมภาษณ์เชิงลึกสนทนากลุ่มย่อย การประชุมระดมความเห็น ผลการวิจัยพบว่าการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้ศึกษาจากภาพรวมจาก 28 ชุมชน พบว่ามีชุมชนที่มีการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่โดดเด่น 3 ชุมชน และมี 6 ชุมชนมีการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนปานกลาง และส่วนใหญ่อีก 18 ชุมชน มีการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนน้อย ส่วนรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาได้คัดเลือก 3 ชุมชนที่มีความโดดเด่นในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 2) การเพิ่มผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนเจ้าของสถานที่ และการลดผลกระทบเชิงลบ 3) การเพิ่มผลประโยชน์ให้แก่ชุมชน นักท่องเที่ยว วัฒนธรรม และการลดผลกระทบเชิงลบ และ 4) การเพิ่มผลประโยชน์ให้สิ่งแวดล้อมและผลกระทบด้านลบ ส่วนต้นแบบการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้คัดเลือกพื้นที่ตำบลเกาะหมากเข้าสู่กระบวนการพัฒนาโดยมีการประเมินการจัดการก่อนการพัฒนาและหลังพัฒนาพบว่าก่อนการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนยังไม่มี ความก้าวหน้ามากนักต่อหลังการพัฒนาพบว่าในพื้นที่เกาะหมากเกิดเครือข่ายการท่องเที่ยวเพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนในการจัดแหล่งท่องเที่ยวไปสู่ การสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน การสร้างคุณค่าให้แก่แก่นักท่องเที่ยวโดยนำทรัพยากรทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมเข้าสู่กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ดำเนินการโดยชุมชน และมีแนวคิดที่ดูแลสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการท่องเที่ยวให้กระทบชุมชนและสังคมน้อยที่สุด และแต่ละชุมชนมีกลไกและเครือข่ายจัดการภาพรวมระดับตำบลที่มีส่วนราชการ นักวิชาการ ผู้ประกอบการและชุมชนร่วมกันทำงานเพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนและพื้นที่เกาะหมากพร้อมที่จะเป็นแบบการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพื่อขยายผลไปสู่ชุมชนอื่น ๆ รอบลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและพื้นที่อื่นๆ ของประเทศไทยต่อไป

คำหลัก: การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, การท่องเที่ยวโดยท่องเที่ยวชุมชน, ชุมชนท่องเที่ยว

Abstract

Project Code: RDG61T0021
Project Name: Sustainable Tourism Management By participatory processes in Songkhla Lagoon
Researcher: Assistant Professor Dr. Chairat Jussapalo
Email: chairat.jus@hotmail.com
Project Duration: 1 year (from 1 December 2017 to 31 November 2018)

The research titled “sustainable tourism management by participatory processes in Songkhla Lagoon” has 3 objectives; including 1) to study sustainable tourism management in Songkhla Lagoon area, 2) to study sustainable tourism management model in Songkhla Lagoon area, and 3) to develop a sustainable tourism management model in Songkhla Lagoon. This research project used qualitative research methodology including survey, in-depth interview, small group discussion, brainstorming, and meeting. The result from the total of 28 communities revealed that 3 communities in Songkhla Lagoon have outstanding sustainable community management, 6 communities have moderate sustainable tourism management, and most of them, the other 18 communities have less sustainable tourism management. The 3 outstanding communities were selected to be the sustainable tourism management model in the Songkhla Lagoon because of their outstanding in sustainable tourism management in 4 factors: 1) sustainable tourism management, 2) increasing in economic benefits to the communities and reducing in negative impacts, 3) increasing in benefits to the communities, tourists, culture, and negative impact reduction, and 4) increasing in environmental benefits and negative impacts reduction. The model of sustainable tourism management in Songkhla Lagoon, the area of Ko Mak sub-district was selected to the development process with the assessment of pre-development and post-development management. The research found that, there was not much progress before the development process of sustainable tourism management. However, after the development, the tourism leads to sustainability in tourism destinations resulting in generating income to the community and creating value for tourists by applying natural and cultural resources to the tourism activities carried out by the community. Furthermore, the community has a concept of caring for the environment caused by tourism to minimize the impact on community and society. Moreover, each community has a mechanism and a network to manage the overall in sub-district level with government agencies, academic people, entrepreneurs and communities. They work together aiming for sustainability. Koh Mak area is ready to be a model of sustainable tourism management with the participatory processes in Songkhla Lagoon in order to expand the results to other communities around the Songkhla Lagoon and other areas of Thailand.

Keywords: Sustainable tourism management, Community Based Tourism, tourism community